

Sygn. akt III RC 170/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2023r.

Sąd Rejonowy w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Teresa Czajewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2023 r. P.

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko D. S.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że obowiązek alimentacyjny powoda J. S., posiadającego numer PESEL (...), wobec jego pełnoletniego syna D. S., posiadającego numer PESEL (...), ostatnio ustalony co do wysokości w drodze ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Puławach w dniu 24 czerwca 2013 roku, w sprawie III RC 76/13, wygasł z dniem 1 czerwca 2023 roku;

II. nie obciąża pozwanego D. S. kosztami procesu poniesionymi przez powoda J. S..

Sygn. akt III RC 170/23

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 czerwca 2023 roku (data nadania) powód J. S. wniósł o stwierdzenie wygaśnięcia z dniem 1 czerwca 2023 roku obowiązku alimentacyjnego powoda J. S. wobec pozwanego D. S., który to obowiązek po raz ostatni skonkretyzowany został ugodą z dnia 24 czerwca 2013 roku, zawartą przed Sądem Rejonowym w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie sygn. akt III RC 76/13.

(pozew – k. 4-5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 czerwca 2023 roku (data nadania) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(odpowiedź na pozew – k. 25-28)

Na rozprawie w dniu 2 października 2023 roku pełnomocnik powoda popierał powództwo. Pełnomocnik pozwanego nie uznawał powództwa, wnosił o jego oddalenie.

(protokół – k. 135)

Stanowiska stron nie uległy zmianie, aż do zamknięcia rozprawy w dniu 18 grudnia 2023 roku. Dodatkowo pełnomocnik powoda wnosił o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

(protokół – k. 176v)

Sąd Rejonowy ustalił co następuje:

Ugodą zawartą w dniu 24 czerwca 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Puławach w sprawie sygn. akt III RC 76/13 pozwany J. S. zobowiązał się pod rygorem egzekucji sądowej do płacenia podwyższonych alimentów na rzecz jego małoletniego wówczas syna D. S., ostatnio zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 30 listopada 2000 roku w sprawie III RC 657/00 w kwocie po 800 zł miesięcznie, płatnych do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego I. S., na dotychczasowych warunkach, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynając od 1 czerwca 2013 roku.

(dowód: ugoda – k. 36v akt III RC 76/13)

W dacie zawarcia ugody D. S. miał 13 lat, był uczniem szóstej klasy szkoły podstawowej, mieszkał razem z matką I. S. i pozostawał na jej utrzymaniu.

Aktualnie pozwany D. S. ma 23 lata. Posiada wykształcenie średnie, nie przystąpił do egzaminu maturalnego. Z zawodu jest informatykiem – w styczniu 2021 roku ukończył Zaoczne Policealne Studium Zawodowe (...) w L. na kierunku informatyk, nie podszedł jednak do egzaminów kwalifikacyjnych i nie posiada tytułu technika.

Po ukończeniu szkoły D. S. zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. jako bezrobotny. W okresie od 28 kwietnia 2021 roku do 27 września 2021 roku pozwany odbył 5-miesięczny staż na stanowisku informatyka w Miejskim Zakładzie (...) w K. D.. Do obowiązków pozwanego należała głównie obsługa komputerów. Pozwany pobierał w tym okresie stypendium stażowe w wysokości 1 440 zł miesięcznie, na staż dojeżdżał z N. własnym samochodem i z własnych środków opłacał koszt paliwa.

W 2021 roku D. S. ukończył kurs G1 w zakresie eksploatacji i dozoru, obsługi, konserwacji, remontów i montażu dla urządzeń i sieci elektrycznych G1. Po zdanym egzaminie uzyskał potwierdzenie uprawnień - świadectwo kwalifikacyjne (...). Aktualnie pozwany wykonuje drobne naprawy sprzętu elektronicznego.

Następnie w okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 marca 2022 roku pozwany pracował w wymiarze 1/2 etatu w Gminnym Ośrodku (...) w P. z siedzibą w G. na stanowisku młodszego instruktora do spraw muzyki. Do obowiązków pozwanego należało prowadzenie klubu seniora oraz prowadzenie zajęć dla dzieci z gry na instrumentach klawiszowych. Pozwany dojeżdżał do pracy własnym samochodem, z tytułu zatrudnienia uzyskiwał dochód w kwocie około 1500 zł netto.

Z opinii Dyrektora Gminnego Ośrodka (...) w P. z siedzibą w G. wynika, że podczas pracy w (...)u pozwany wykazywał się umiejętnością gry na akordeonie i instrumentach klawiszowych typu keyboard, posiada też zdolności wokalne. Wskazano ponadto, że posiada umiejętność wykorzystania komputera i oprogramowania przydatnego w pracy instruktora do spraw muzyki – ściąganie podkładów muzycznych z zasobów internetowych.

W okresie od dnia 1 grudnia 2022 roku do 31 maja 2023 roku pozwany odbywał staż z Urzędu Pracy w N. Ośrodku (...) na stanowisku animatora kultury. Jak wynika z wyjaśnień pozwanego podczas odbywania stażu pomagał on w funkcjonowaniu domu kultury, w utrzymaniu budynku, kserował dokumenty, pomagał wieszac wystawy, grał na akordeonie podczas imprez okolicznościowych.

W opinii przesłanej przez Dyrektora N. Ośrodka (...) wskazano, że pozwany dał się poznać jako osoba solidna, odpowiedzialna i zaangażowana w powierzone mu obowiązki, ponadto wykazywał dużą kreatywność proponując własne innowacyjne rozwiązania w problematycznych sytuacjach. Z opinii tej wynika także, że pozwany potrafił doskonale współpracować w zespole, jednocześnie zadania powierzone indywidualnie wykonywał na wysokim poziomie, nie absorbując innych pracowników.

Kolejno w okresie od dnia 1 czerwca 2023 roku do 31 sierpnia 2023 roku pozwany zatrudniony był w N. Ośrodku (...) na stanowisku pomoc techniczna przy organizacji imprez plenerowych i wydarzeń artystycznych w sezonie letnim. Była to

praca na podstawie umowy zlecenia, w wymiarze 66 godzin miesięcznie. Pozwany uzyskiwał wówczas wynagrodzenie w wysokości 1542,39 zł netto miesięcznie.

Od dnia 13 września 2023 roku D. S. jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku.

Pozwany interesuje się muzyką ludową, od 2017 roku uczy się grać na akordeonie, gra na imprezach charytatywnych i plenerowych, osiąga w tej dziedzinie sukcesy; zdobył wyróżnienie w kategorii instrumentalistów grając w 2020 roku na (...) w K. D.. W 2020 roku pozwany otrzymał nagrodę Starosty (...) za osiągnięcia w dziedzinie kultury. D. S. kontynuuje naukę gry na instrumencie dętym (tuba ligatone) w N. Ośrodku (...) i gra w (...) działającej przy NOKN. na wyżej wskazanym instrumencie. Pozwany prowadzi kanał na YouTube, gdzie demonstruje grę na instrumentach oraz pokazuje jak naprawia sprzęt elektroniczny.

D. S. mieszka razem ze swoją matką, która opłaca wszystkie rachunki za mieszkanie, nie wymaga od syna dokładania się do opłat. Pozwany we własnym zakresie kupuje dla siebie żywność, czasami korzysta z posiłków przygotowanych przez swoją mamę.

Pozwany ma zdiagnozowany Zespół (...), kontynuuje psychoterapię, posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydane do dnia 31 maja 2025 roku.

D. S. jest właścicielem samochodu marki V. (...) z 2001 roku, który kupił z pieniędzy które odłożył sobie, będąc na stażu w Miejskim Zakładzie (...) w K. D..

(dowody: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 29, zaświadczenia lekarskie – k. 30-32, decyzja Starosty (...) – k. 47, kserokopia dowodu rejestracyjnego – k. 48, kserokopia umowy zlecenie – k. 49, decyzja – k. 128, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 129, potwierdzenia przelewów – k. 130-132, zeznania pozwanego – k. 135-136, k. 175 v, zeznania świadka I. S. – k. 136v-137, zeznania świadka A. K. – k. 137, opinie o pozwanym – k. 146-151)

Powód J. S. ma 61 lat. Nie pracuje, jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Na utrzymaniu ma córkę A. w wieku 15 lat, nie utrzymuje kontaktu z pozwanym.

(zeznania powoda – k. 175v)

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się aktach sprawy, jak również w oparciu o zeznania stron oraz zeznania świadków I. S. i A. K.. Zeznaniami świadków sąd nie dał jednak wiary w części, w której świadkowie ci zeznali, że pozwany ma problemy w relacjach społecznych, „ma problem ze zrozumieniem kodów społecznych”, jest mu trudno zrozumieć komunikaty, nie potrafi współpracować w grupie, nie rozumie kontekstów wykonywanych zadań, często nie rozumie kontekstu wypowiedzi - pozostaje to bowiem w całkowitej sprzeczności z opiniami z miejsc pracy pozwanego, o czym szczegółowo będzie mowa poniżej, jak również z zachowaniem pozwanego na rozprawie, podczas której pozwany udzielał wyczerpujących, pełnych i logicznych wyjaśnień na zadawane mu pytania. Zeznania świadków są również wzajemnie sprzeczne: A. K. zeznała, że brat nie rozumie kontekstów wykonywanych zadań, na przykład gdy idzie do sklepu, to trzeba mu powiedzieć, że ma wziąć ze sobą reklamówkę i portfel, co pozostaje w sprzeczności z zeznaniami matki pozwanego, która zeznała, że pozwany sam gospodaruje swoimi pieniędzmi, samodzielnie robi dla siebie zakupy, kupuje sobie ubranie, jedzenie, sam załatwia swoje sprawy urzędowe.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą żądania powoda jest art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć także zaistnienie zdarzenia, które pociąga za sobą wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny rodziców trwa więc do chwili osiągnięcia przez dziecko zdolności do samodzielnego utrzymywania się, co stanowi jedyne kryterium, od którego zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku. Niekiedy obowiązek alimentacyjny będzie spoczywał na rodzicach dożywotnio, gdy dorosłe dziecko nie ma i nie będzie miało żadnych możliwości zarobkowania, np. z powodu ciężkiej, nieuleczalnej choroby, niepełnosprawności umysłowej czy fizycznej. W takiej sytuacji, sąd bierze pod uwagę stopień orzeczonej niepełnosprawności oraz czy dane schorzenie uniemożliwia podjęcie pracy zarobkowej.

Jednocześnie przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec dzieci, które osiągnęły pełnoletność, należy brać także pod uwagę, czy wykazują one chęć dalszej nauki oraz czy ich osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nie nauki (OSNC 1998/4/70, M.Prawn. 1998/4/3).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podkreślić, że pozwany nie kontynuuje nauki od 2021 roku, kiedy to ukończył policealne studium zawodowe na kierunku informatyk oraz kurs G1 w zakresie eksploatacji i dozoru, konserwacji, remontów i montażu dla urządzeń i sieci elektrycznych. D. S. nie wykazuje chęci dalszej nauki, jak zeznał, nie przystąpił do egzaminu kwalifikacyjnego po zaocznym policealnym studium zawodowym z powodu złego samopoczucia, jednocześnie jednak nie potrafił powiedzieć, czy była możliwość przystąpienia do tego egzaminu w późniejszym terminie, co oznacza, że nie był nawet zainteresowany podjęciem takiej próby.

Pozwany jest uzdolniony muzycznie, posiada umiejętności wokalne, gra na akordeonie, instrumentach klawiszowych i tubie, jest również członkiem orkiestry dętej, działającej przy N. Ośrodku (...). Pomimo talentu muzycznego pozwany nie planuje podjąć dalszego kształcenia w tym kierunku, tłumacząc to konfliktem z dyrektorem pobliskiej szkoły muzycznej.

D. S. od 2021 roku podejmuje okresowo staże lub pracę w różnych miejscach, w tym m.in. w Gminnym Ośrodku (...) w P. z siedzibą w G., gdzie pracował na stanowisku młodszego instruktora do spraw muzyki oraz w N. Ośrodku (...), najpierw na stażu na stanowisku animatora kultury, a następnie na podstawie umowy zlecenia na stanowisku pomocy technicznej przy organizacji imprez plenerowych i wydarzeń artystycznych w sezonie letnim. Należy podkreślić, że podczas wykonywania wymienionych prac pozwany wykorzystywał swoje zdolności wykonalne oraz umiejętność gry na instrumentach, prowadził zajęcia dla dzieci z gry na instrumentach klawiszowych, prowadził klub seniora, pomagał przy organizacji imprez okolicznościowych, podczas których niejednokrotnie sam grał na akordeonie. Prace te były zgodne z zainteresowaniami pozwanego, który od lat zajmuje się muzyką, gra na wielu instrumentach, w 2020 roku zdobył wyróżnienie w kategorii instrumentalistów grając na (...) w K. D., jak również otrzymał nagrodę Starosty (...) za osiągnięcia w dziedzinie kultury. Przy wykonywaniu swoich obowiązków pozwany wykorzystywał również zdobytą wiedzę informatyczną, w Miejskim Zakładzie (...) w K. D. odbywał staż na stanowisku informatyka, podczas pracy w Gminnym Ośrodku (...) w P. z siedzibą w G. wykorzystywał swoje umiejętności posługując się oprogramowaniem przydatnym w pracy instruktora do spraw muzyki. Jednocześnie z opinii nadesłanych ze wskazanych miejsc pracy wynika, że pozwany prawidłowo wykonywał swoje obowiązki, dał się poznać jako osoba solidna, odpowiedzialna i zaangażowana w powierzone mu obowiązki, a powierzone mu indywidualne zadania wykonywał na wysokim poziomie, nie absorbując innych pracowników, ponadto wykazywał dużą kreatywność proponując własne innowacyjne rozwiązania w problematycznych sytuacjach. Z opinii tych wynika również, że pozwany potrafił doskonale współpracować w zespole, co przeczy twierdzeniom pozwanego, jakoby nie mógł on znaleźć zatrudnienia umożliwiającego mu uzyskanie odpowiedniego wynagrodzenia właśnie z uwagi na jego trudności w nawiązywaniu relacji, spowodowane m.in. zaburzeniami wynikającymi z zespołu (...).

W tym miejscu należy również podkreślić, że pozwany z ostatniego miejsca pracy w N. Ośrodku (...) uzyskiwał wynagrodzenie wysokości 1542,39 zł netto miesięcznie, a z pieniędzy odłożonych podczas pracy na stażu w Miejskim Zakładzie (...) w K. D. był w stanie kupić sobie samochód, którym dojeżdżał w różne miejsca, gdy swoje obowiązki wykonywał poza miejscem swojego zamieszkania.

Mając wszystkie powyższe okoliczności nie ulega wątpliwości, że pozwany uzyskał zdolność do samodzielnego utrzymania się, jak również nie ulega wątpliwości, że zdolność tę uzyskał co najmniej z datą, z którą powód domagał się ustalenia wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanego, to jest z dniem 1 czerwca 2023 roku.

Należy podkreślić, że pozwany nie tylko jest w stanie samodzielnie się utrzymać, ale również faktycznie samodzielnie się utrzymuje; zarobione przez siebie pieniądze przeznacza na własne utrzymanie, sam kupuje sobie i przygotowuje jedzenie, kupuje sobie ubrania, papierosy, z własnych, zarobionych przez siebie pieniędzy kupił sobie samochód, ponosi również koszty jego utrzymania. Korzysta on co prawda ze wsparcia swojej matki, chociażby w formie spożywania przygotowywanych przez nią posiłków, czy też w formie swoistego zwolnienia od dokładania się do jakichkolwiek opłat za mieszkanie, co jednak nie oznacza, że na rodzicach pozwanego w dalszym ciągu taki obowiązek spoczywa.

W tym kontekście nie ma znaczenia, że pozwany cierpi na Zespół (...), trudności bowiem w codziennym funkcjonowaniu, na które wskazuje sam pozwany, jak również jego matka oraz siostra, przesłuchane w sprawie w charakterze świadków, nie uniemożliwiają mu wykonywania pracy zarobkowej, i jak wynika ze znajdujących się w aktach sprawy opinii z miejsc pracy pozwanego, nie są żadną przeszkodą w nawiązywaniu przez niego właściwych relacji z innymi osobami. Orzeczenie o zaliczeniu pozwanego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wskazuje jedynie, że pozwany powinien być zatrudniony w warunkach pracy chronionej. Należy podkreślić jednak, że nie został on uznany za osobę niezdolną do pracy. Gdyby pozwany z powodu problemów zdrowotnych na dalszym etapie swojego życia nie mógł podjąć zatrudnienia, powinien postarać się o uzyskanie orzeczenia o całkowitej bądź też częściowej niezdolności do pracy, z którym to orzeczeniem wiązałoby się również uzyskanie stosownych świadczeń. Do czasu zaś uzyskania takiego orzeczenia Sąd zobligowany jest uznać pozwanego za zdolnego do pracy.

W tych okolicznościach za nieuzasadniony i nieprzydatny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd uznał wniosek pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczność wpływu schorzeń, na które cierpi pozwany (Zespół (...)), na możliwość uzyskiwania przez pozwanego dochodów, pozwalających mu na samodzielną egzystencję. Należy podkreślić, że biegły mógłby ewentualnie wypowiedzieć się, w jaki sposób zaburzenia wynikające z Zespołu (...) mogą wpływać na określone kompetencje pozwanego, natomiast przedmiotem niniejszego postępowania jest zbadanie zdolności pozwanego do samodzielnego utrzymania się, co zostało w sposób nie budzący wątpliwości wykazane materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Okoliczność, że pozwany musi o pracę zabiegać i musi jej poszukiwać nie oznacza, że nie jest on w stanie uzyskać dochodów pozwalających mu na samodzielne utrzymanie.

Ponadto, jak już o tym była mowa, zaburzenia, na które cierpi pozwany nie uniemożliwiały mu dotychczas wykonywania powierzonych mu obowiązków i nie były przeszkodą w umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych. Stan zdrowia pozwanego, który w jego ocenie nie pozwala mu na pracę wiele godzin dziennie w dużym natężeniu hałasu i bodźców zewnętrznych, powodujących dużą dezorientację i rozproszenie uwagi (uzasadnienie odpowiedzi na pozew – k. 27), nie jest także przeszkodą do aktywności pozwanego w postaci gry na tubie w (...) działającej przy N. Ośrodku (...).

Mając wszystkie powyższe okoliczności na uwadze Sąd uznał, że pozwany jest zdolny do samodzielnego utrzymania się, wobec czego brak jest podstaw do uznania, że na rodzicach pozwanego, w tym na powodzie, w dalszym ciągu ciąży wobec niego obowiązek jego alimentowania.

Z tych względów, na podstawie cytowanych przepisów, orzeczono jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd orzekając w punkcie II. wyroku o nieobciążeniu pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez powoda, miał na uwadze sytuację pozwanego, w szczególności to, że na dzień wydania wyroku pozwany był osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Tak więc obciążenie go kosztami procesu stanowiłoby dla niego zbytnie obciążenie.